

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden:

**ÇOK HAFİF HAVA ARAÇLARININ UÇUŞA ELVERİŞLİLİK SERTİFİKASI
VERİLME VE/VEYA TEMDİT EDİLME KURALLARINA İLİŞKİN TALİMAT**

(SHT- HHA)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar

Amaç

Madde 1 – (1) Bu talimatın amacı Türkiye hava sahası içinde uçacak çok hafif hava araçlarının uçuşa elverişlilik sertifikası verilme ve/veya temdit edilme esaslarına ilişkin genel hususları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu talimat, Türk Uçak Siciline kayıtlı ve/veya kaydedilecek Genel Müdürlük, EASA, FAA, Kanada, Brezilya ve AB üyesi ülkelerin yayımladığı Tip Sertifikasına sahip hava araçları ve aşağıdaki özelliklere sahip hava araçlarını kapsar.

- a) İki koltuklu olmayan ve maksimum kalkış kütlesi (maximum take-off mass-MTOM) uçak, helikopter ve motorlu paraşüt için:
- tek koltuklu kara uçağı/helikopterinde 300 kg'ı, veya
 - iki koltuklu kara uçağı/helikopterinde 450 kg'ı, veya
 - tek koltuklu amfibi ya da deniz uçağı/helikopterinde 330 kg'ı, veya
 - iki koltuklu amfibi ya da deniz uçağı/helikopterinde 495 kg'ı, ayrıca hem deniz uçağı/helikopteri hem kara uçağı/helikopteri olarak işletildiği durumda her iki MTOM limitini geçmeyen hava araçları ile
 - iki koltuklu, gövdeye takılı kurtarma paraşüt sistemine sahip kara uçağı için 472,5 kg, ve
 - tek koltuklu, gövdeye takılı kurtarma paraşüt sistemine sahip kara uçağı için 315 kg olan ve uçaklar için, perdövites (stall) hızı ya da iniş konfigürasyonunda minimum kararlı (steady) uçuş hızı 35 knot'ı (kalibre edilmiş hava hızı-calibrated air speed-CAS) geçmeyen hava araçları,
- b) Azami kalkış kütlesi 560 kg'ı geçmeyen tek veya çift koltuklu gyroplane tipi hava araçları,

AB üyesi ülkeleri tarafından yayımlanan Tip Sertifikasına sahip hava araçları için Genel Müdürlük tarafından belirlenen kabul prosedürü uygulanır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 3 – (1) Bu talimatta yer alan;

- a) Çok Hafif Hava aracı: SHY-6C Kapsamında İşletilen Hava Araçları,
- b) Otorite: İlgili ülkenin Sivil Havacılık Birimini,
- c) İşletmeci; hava aracı ile havacılık faaliyetlerinde bulunan kuruluşları,
- d) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü,
- e) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredilme kabiliyetine sahip her türlü aracını,
- f) SHY-6C: 08/03/1987 tarihli ve 19394 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çok Hafif

Hava Araçları İşletme Yönetmeliği'ni ifade eder.

(2) Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar için 2920 sayılı Kanun, 5431 sayılı Kanun ve ülkemizin üyesi bulunduğu ICAO ve EASA tarafından yayımlanan belgelerde belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Uçuşa Elverişlilik, Uygulama Esasları ve Aranılan Belgeler

Madde 4 – (1) Bu talimat kapsamına giren hava araçları için uçuşa elverişlilik sertifikası, Genel Müdürlük tarafından uçuşa emniyetsizliğe neden olabilecek bir özelliği bulunmayan; ilgili tip tasarımına uygun olan ve bakımları yapılmış hava araçları için düzenlenir.

Madde 5 – (1) Uçuşa elverişlilik sertifikasının düzenlenebilmesi için aşağıdaki belgeler aranır:

1- Hava aracının sahibi veya işleticisi tarafından Genel Müdürlük internet sayfasında örneği bulunan "Hava Aracı Uçuşa Elverişlilik Sertifikası Başvuru Formu".

2- Hava aracının ithal edildiği ülkenin sivil havacılık otoritesi tarafından son iki ay içinde düzenlenmiş olan "İhraç Uçuşa Elverişlilik Belgesi/Sertifikası".

3- Tip sertifikası ve teknik data listesi (Type Certificate and Data Sheets) veya üretici uygunluk beyanı (Statement of Conformity).

4- Genel Müdürlük veya Üretici otoritesinin yayınladığı Uçuşa Elverişlilik Direktifleri'nin (A.D.) güncel listesi. Bu liste uygun eğitimli kişi tarafından hazırlanıp imzalanmış olmalıdır.

5- Üretici firma tarafından o hava aracı tipinde yayınlanan zorunlu Servis Bültenlerinin (S.B.) güncel durumu. Bu liste uygun eğitimli kişi tarafından hazırlanıp imzalanmış olmalıdır. (Genel Müdürlük bu SB'lerden gerekli gördüklerinin ilave olarak uygulanmasını isteyebilir)

6- İlgili bakım kitaplarında belirtilen ve işletme tarafından da uygulanmakta olan ömürlü parça listesi (Bu listede ömürlü parçaların ismi, parça numarası, ömür durumu ile müracaat anındaki uçuş durumu gibi bilgiler ayrıntılı belirtilecektir.)

7- Hava aracının imal edildiği tarihten itibaren yapılmış bulunan periyodik bakımların durumu (bakım süreleri ile yapıldığı tarih ve uçuş saati belirtilecektir).

8- Hava aracı gövde motor ve pervane bakım el kitapları ve diğer teknik dokümanlar.

9- Son test uçuş raporu.

10- Hava aracı yolcu-koltuk ve III. şahıs mesuliyet sigorta poliçeleri.

11- Genel Müdürlük internet sayfasında örneği bulunan "Uçuşa Elverişlilik Kontrol Formu"

12- Hava aracı üzerinde uygulanan tamir ve modifikasyonların kayıtları

13- Genel Müdürlüğün gerekli gördüğü diğer bilgi ve belgeler.

Hava aracı sahibi veya işleticisi bu maddede belirtilen belgeleri Genel Müdürlüğe eksiksiz ve imzalı olarak vermekle yükümlüdür.

Hava aracı Bakımları

Madde 6 - (1) Hava aracına uygulanacak tüm bakımların ilgili hava aracı tipinde bakım eğitimlerini almış Genel Müdürlük tarafından uygun görülen kişiler tarafından hava aracının bakım el kitabına uygun olarak yapılması zorunludur.

(2) Hava aracının bakımlarının bakım elkitabından yer alan şartlara uygun ve zamanında yapılmasından sahibi ve/veya işleticisi sorumludur.

(3) Çok hafif hava aracı yeni üretim değilse yurda ilk girişinde bakım el kitabına göre ağır bakım veya buna karşılık gelen yıllık bakımdan geçirilmesi gerekmektedir. Aksi halde hava aracının, Genel Müdürlük tarafından uygun görülen kişilerce "Ağır/Yıllık bakım"ının yeniden yapılması gerekmektedir.

(4) Yurda ilk giren hava aracının bu şartları sağlayamaması durumunda söz konusu prosedürlere uyumun temin edilmesi için Genel Müdürlük tarafından ilave bilgi talep edilebilir.

(5) Hava aracı üzerinde uygulanan tüm bakımların hava aracı teknik kayıt defterine kaydedilmesi gerekir.

(6) Hava aracı bakımlarında kullanılan alet ve ekipmanların uygunluğundan hava aracı sahibi ve/veya işleticisi sorumludur.

Tamir ve Modifikasyonlar

Madde 7 - (1) Hava araçlarının onaylı konfigürasyonunu değiştirecek bayrak, flama, pano çekimi, kamera sistemi tertibatı kurulması vb. hava aracı üzerinde yapılacak her türlü tamir ve modifikasyonun uygulanmasından önce ilgili hava aracının tip sertifikası sahibine (veya üreticisi) başvurularak bahse konu tamir ve modifikasyonun hava aracının emniyetli uçuş gerçekleştirmesinde bir sakınca oluşturmayacağını beyan edildiğine dair onay alınarak Genel Müdürlüğe başvurulması gerekmektedir.

(2) Genel Müdürlüğümüzden onay alınmadan herhangi bir tamir ve modifikasyonun uygulanması durumunda söz konusu hava aracı uçuşa elverişliliğini yitirmiş hava aracı olarak değerlendirilir ve sahibi ve/veya işleticisi hakkında cezai ve idari işlem uygulanır.

Denetleme ve Belge Düzenleme

Madde 8 – (1) Genel Müdürlük veya yetkili kıldığı temsilcisi tarafından uçuşa elverişlilik sertifikası verilmesine veya temdit edilmesine esas denetleme yapılır. Bu sebeple hava aracının yeri ve talep edilen denetleme zamanının Genel Müdürlüğe bildirme sorumluluğu hava aracı sahibi veya işleticiye aittir.

(2) Yapılan denetlemelerde; hava aracının el kitaplarında belirtilen performans ve kabiliyet sınırları içinde olduğunun tespiti halinde, işletme amaçları dâhilinde kullanılmak üzere söz konusu hava aracına azami bir yıllık bir süre için "Uçuşa Elverişlilik Sertifikası" düzenlenir.

Hava Araçlarının İthal ve İhraç Edilmesi

Madde 9 - (1) Türkiye'ye herhangi bir ülkeden bir hava aracı ithal eden hava aracı işleticisi/sahibi tarafından,

a) İthal edilen ÷lke Sivil Havacılık Otoritesi tarafından dñzenlenen “İhraç Uçuş Elverişlilik Sertifikası” veya eşdeğer bir doküman veya yeni hava aracı ise hava aracının tarafından yayınlanan uygunluk belgesi sağlanmalıdır.

b) Hava aracının üretildiği ÷lke otoritesi tarafından dñzenlenen tip sertifikası veya eşdeğeri bir doküman sağlanmalıdır.

(2) Yurt dışına hava aracı ihraç edilmesi durumunda Genel Müdürlük tarafından aşağıdaki hususlar sağlandığı takdirde ihraç uçuş elverişlilik sertifikası dñzenlenir.

a) İşletici/hava aracı sahibi tarafından,

1) İhraç uçuş elverişlilik sertifikası yayımlanması için Genel Müdürlüğe başvurulur,

2) Hava araçları için uçuş elverişlilik denetlemesi yaptırılır,

b) Hava aracının üretim/tasarım gereklilikleri kapsamında öngör÷len şartları taşıdığına ve ihraç edilecek ÷lke otoritesi tarafından talep edilen gereklilikleri sağladığına kanaat getirildiğinde, Genel Müdürlük tarafından bir ihraç uçuş elverişlilik sertifikası yayımlanır. İhraç edilecek ÷lke otoritesi tarafından talep edilen gerekliliklere herhangi bir uyumsuzluk durumunda bahse konu otorite ile mutabık kalınarak uyumsuzluklar ihraç uçuş elverişlilik sertifikası üzerinde belirtilir.

(3) Türkiye içerisinde bir hava aracı devredilirken,

a) Devreden işletme ve tesciline alacak olan işletme tarafından Genel Müdürlük onayı alınır.

b) Hava aracının tescil işareti değışmemesi halinde, mevcut uçuş elverişlilik sertifikası geçerliliğini korur.

Özel Uçuş İzni Belgesi

Madde 10 – (1) Uçuş elverişlilik sertifikası istenilen hava aracının yurt dışında tescilden düşmesi halinde hava aracının Türk tescili ile Türkiye'ye gelinceye kadar, ithal edilen ÷lke sivil havacılık otoritesi tarafından verilmiş bulunan ihraç uçuş elverişlilik belgesine sahip olması gereklidir. Bu durumda; hava aracının yurda getirilmesi için Genel Müdürlük tarafından "Özel Uçuş İzni Belgesi" (veya bu belge yerine geçen özel uçuş izni yazısı) dñzenlenir.

Uçucu Personel

Madde 11 – (1) Hava aracını kullanacak pilotların söz konusu hava aracı tipinde geçerli olan Genel Müdürlük tarafından verilen pilot lisansı olması gerekmektedir.

Belgelerin Saklanması

Madde 12 – (1) Uçuşa Elverişlilik Belgesinin orijinali işletici tarafından, kopyası ise Genel Müdürlük tarafından ilgili dosyasında muhafaza edilir. Belge veya noter tasdikli örneği hava aracında, kopyası ise işleticisinde bulundurulur. Belgelerin her istendiğinde ilgili sivil havacılık otoritesi yetkililerine gösterilmesi zorunludur.

Belgelerin Değiştirilme Durumları

Madde 13 – (1) Uçuşa elverişlilik sertifikalarının kaybolması, çeşitli sebeplerle zarar görmesi, işletme amacının değişmesi veya tescil işaretinin değişmesi gibi durumlarda uçuşa elverişlilik sertifikası Genel Müdürlük tarafından değiştirilebilir. Bu durumda hava aracına ait bilgi ve kayıtlar yeniden kontrol edilerek, gerekli görülmesi halinde ek bilgiler istenebilir. Kaybolma nedeniyle yeniden belge talebi halinde, mahalli bir gazeteye kayıp ilanı verilmesi gereklidir. Düzenlenecek bu yeni sertifikaya "Yenilenmiştir / Renewal" ibaresi yazılır.

Geçerlilik ve Temdit

Madde 14 – (1) Genel Müdürlük tarafından düzenlenen uçuşa elverişlilik belgesi Genel Müdürlük tarafından iptal edilmediği, askıya alınmadığı veya geri alınmadığı ve sertifika düzenlenen hava aracının uçuşa elverişliliğini koruduğu sürece geçerlidir.

(2) Uçuşa elverişlilik sertifikasının temdidi için Genel Müdürlük, Madde-5'de belirtilen belgelerden gerekli gördüklerini isteyebilir.

(3) Genel Müdürlük tarafından verilen uçuşa elverişlilik sertifikaları aşağıdaki şartlar gerçekleşmediği sürece azami bir yıllık bir süre için geçerlidir:

- a) Hava aracının kazaya uğraması,
- b) Bakımların üretici bakım el kitabına uygun olarak zamanında yapılmaması,
- c) A.D./S.B.'lerin zamanında uygulanmaması,
- d) Hava aracının kullanımdan kaldırılması,
- e) Ömürlü parçaların zamanında değiştirilmemesi,
- f) Korozyon ve Yaşlılık gibi özel bakım programlarının uygulanmaması,

- g) Yolcu-koltuk ve III. şahıs mali mesuliyet sigortalarının geçerliliğini yitirmesi,
h) Hava aracı üzerindeki her türlü tamir ve modifikasyonun Genel Müdürlük izni olmaksızın yapılması,
i) Genel Müdürlükçe aksine bir karar (idari, vergi, teknik gibi) alınmaması.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

Madde 15 – (1) Bu talimat, yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16– (1) Bu talimatı, Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.